

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 119/23

Luxemburg, 12 juli 2023

Arrest van het Gerecht in zaak T-8/21 | IFIC Holding / Commissie

Het Gerecht bevestigt de besluiten van de Commissie waarbij Clearstream Banking AG toestemming heeft gekregen om gevolg te geven aan de Amerikaanse sancties tegen Iran

Het verwerpt het beroep van IFIC Holding, een Duitse onderneming waarvan de aandelen indirect in handen zijn van de Iraanse Staat

In 2018 hebben de Verenigde Staten van Amerika zich teruggetrokken uit de in 2015 ondertekende overeenkomst inzake Iraanse kernenergie, die tot doel had het Iraanse nucleaire programma te controleren en de economische sancties tegen Iran op te heffen. Als gevolg van deze terugtrekking hebben de Verenigde Staten op basis van de „Iran Freedom and Counter-Proliferation Act of 2012” (wet van 2012 op de vrijheid en de strijd tegen de proliferatie in Iran) opnieuw sancties opgelegd aan Iran en aan een lijst van speciaal aangewezen personen¹. Sinds die datum is het eenieder opnieuw verboden om buiten het grondgebied van de Verenigde Staten met de op die SDN-lijst geplaatste personen zaken te doen.

Na dat besluit heeft de Unie, om haar belangen te beschermen, gedelegeerde verordening 2018/1100² vastgesteld, waarbij de bijlage bij verordening nr. 2271/96³ in die zin is gewijzigd dat daarin de Amerikaanse wet van 2012 inzake vrijheid en bestrijding van proliferatie in Iran is opgenomen. Verordening nr. 2271/96, die bescherming beoogt te bieden tegen de extraterritoriale toepassing van de wetten in de bijlage daarbij, verbiedt de betrokkenen⁴ in het bijzonder om gevolg te geven aan de betrokken wetten of de daaruit voortvloeiende handelingen (artikel 5, eerste alinea), behoudens toestemming van de Europese Commissie. Die toestemming kan worden verleend wanneer de niet-naleving van deze buitenlandse wetgeving de belangen van de onder de verordening vallende personen of van de Unie ernstig zou schaden (artikel 5, tweede alinea). De Commissie heeft voorts uitvoeringsverordening 2018/1101 vastgesteld, waarin de criteria zijn opgenomen voor de toepassing van artikel 5, tweede alinea, van

¹ Specially Designated Nationals and Blocked Persons List (lijst van speciaal aangewezen onderdanen, personen en entiteiten waarvan de tegoeden en middelen worden geblokkeerd; hierna: „SDN-lijst”).

² Gedelegeerde verordening (EU) 2018/1100 van de Commissie van 6 juni 2018 tot wijziging van de bijlage bij verordening (EG) nr. 2271/96 van de Raad tot bescherming tegen de gevolgen van de extraterritoriale toepassing van rechtsregels uitgevaardigd door een derde land en daarop gebaseerde of daaruit voortvloeiende handelingen (PB 2018, L 199 I, blz. 1).

³ Verordening (EG) nr. 2271/96 van de Raad van 22 november 1996 tot bescherming tegen de gevolgen van de extraterritoriale toepassing van rechtsregels uitgevaardigd door een derde land daarop gebaseerde of daaruit voortvloeiende handelingen (PB 1996, L 309, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening (EU) nr. 37/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2014 tot wijziging van bepaalde verordeningen op het gebied van de gemeenschappelijke handelspolitiek voor wat de procedures tot het nemen van bepaalde maatregelen betreft (PB 2014, L 18, blz. 1) en bij gedelegeerde verordening 2018/1100 (hierna: „verordening”).

⁴ De in artikel 11 van verordening nr. 2271/96 bedoelde personen zijn met name, ten eerste, natuurlijke personen die ingezetenen van de Unie en onderdaan van een lidstaat zijn en, ten tweede, rechtspersonen die zijn opgericht in de Unie (artikel 11, punten 1 en 2).

verordening nr. 2271/96⁵.

IFIC Holding AG (hierna: „IFIC”) is een Duitse vennootschap waarvan de aandelen indirect in handen zijn van de Iraanse Staat en die zelf dividendgerechtigde aandelen bezit in verschillende Duitse ondernemingen. Clearstream Banking AG is de enige effectenbewaarbank met een vergunning in Duitsland. Nadat IFIC in november 2018 door de Verenigde Staten op de SDN-lijst was geplaatst, heeft zij de uitkering van dividenden aan IFIC gestaakt en deze op een afzonderlijke rekening geblokkeerd. Op 28 april 2020 heeft de Commissie, naar aanleiding van een aanvraag van Clearstream Banking voor toestemming in de zin van artikel 5, tweede alinea, van verordening nr. 2271/96, uitvoeringsbesluit C(2020) 2813 final vastgesteld. Daarbij heeft zij deze bank toestemming verleend om voor een periode van twaalf maanden gevolg te geven aan bepaalde wetten van de Verenigde Staten met betrekking tot de effecten of de tegoeden van verzoekster (hierna: „litigieuze toestemming”). Deze toestemming is vervolgens in 2021 en 2022 verlengd bij uitvoeringsbesluiten C(2021) 3021 final en C(2022) 2775 final⁶ (hierna: „bestreden besluiten”). In deze context heeft IFIC het Gerecht op grond van artikel 263 VWEU verzocht om nietigverklaring van de besluiten die de Commissie op verzoek van Clearstream Banking had vastgesteld. Deze laatste heeft in de procedure geïntervenieerd.

Het Gerecht verwerpt het beroep van IFIC en spreekt zich daarbij uit over nieuwe rechtsvragen betreffende verordening nr. 2271/96. Het is met name van oordeel dat de bestreden besluiten geen terugwerkende kracht hebben en dat de Commissie geen beoordelingsfout heeft gemaakt door geen rekening te houden met verzoeksters belangen of niet na te gaan of er minder belastende alternatieven bestonden. Het Gerecht is tevens van oordeel dat de beperking van verzoeksters recht om in het kader van de vaststelling van die besluiten door de Commissie te worden gehoord, noodzakelijk en evenredig was, gelet op de doelstellingen van verordening nr. 2271/96.

Beoordeling door het Gerecht

Het Gerecht is ten eerste van oordeel dat de bestreden besluiten geen terugwerkende kracht hebben, aangezien zij duidelijk bepalen dat zij geldig zijn vanaf de datum van kennisgeving en voor een periode van twaalf maanden⁷. Hieruit volgt dat de litigieuze toestemming geen terugwerkende kracht heeft en geen betrekking heeft op gedragingen die hebben plaatsgevonden voor de datum waarop de bestreden besluiten geldig zijn geworden, maar enkel op gedragingen die vanaf die datum hebben plaatsgevonden.

Wat ten tweede het middel betreft waarmee verzoekster aanvoert dat de Commissie een beoordelingsfout heeft gemaakt door, ten eerste, geen rekening te houden met haar belangen, maar enkel met die van Clearstream Banking, oordeelt het Gerecht dat de Commissie niet verplicht was dit te doen. Verordening nr. 2271/96⁸ bepaalt namelijk dat voor het verlenen van toestemming om gevolg te geven aan de wetten in de bijlage als voorwaarde geldt dat de niet-naleving van die wetten de belangen van de persoon die om toestemming verzoekt of die van de Unie ernstig zou schaden. Zij maakt daarentegen geen melding van de belangen van derden op wie de beperkende maatregelen van het derde land van toepassing zijn. Het Gerecht komt tot dezelfde vaststelling met betrekking tot de in uitvoeringsverordening 2018/1101⁹ genoemde niet-cumulatieve criteria, waarmee de Commissie rekening moet houden bij de beoordeling van een aanvraag voor toestemming. Voorts wordt in de betrokken criteria nergens bepaald dat de belangen van de derde moeten worden afgewogen tegen die van de aanvrager of van de Unie. Bovendien kan de derde op wie de beperkende maatregelen van toepassing zijn weliswaar onder verordening

⁵ Uitvoeringsverordening (EU) 2018/1101 van de Commissie van 3 augustus 2018 tot vaststelling van de criteria voor de toepassing van artikel 5, tweede alinea, van verordening (EG) nr. 2271/96 van de Raad tot bescherming tegen de gevolgen van de extraterritoriale toepassing van rechtsregels uitgevaardigd door een derde land en daarop gebaseerde of daaruit voortvloeiende handelingen (PB 2018, L 199 I, blz. 7).

⁶ Uitvoeringsbesluit C(2021) 3021 final van de Commissie van 27 april 2021 en uitvoeringsbesluit C(2022) 2775 final van de Commissie van 26 april 2022.

⁷ Zie artikel 3 van elk van de bestreden besluiten.

⁸ Zie artikel 5, tweede alinea, van verordening nr. 2271/96.

⁹ Zie artikel 4 van uitvoeringsverordening 2018/1101.

nr. 2271/96¹⁰ en dus onder een aantal bepalingen van die verordening vallen, maar dit kan er in het kader van de toepassing van de uitzondering van artikel 5, tweede alinea, van die verordening niet toe leiden dat rekening wordt gehouden met andere belangen dan die waarin die bepaling voorziet. Wat ten tweede verzoeksters argument betreft dat de Commissie er geen rekening mee heeft gehouden dat minder belastende alternatieven konden worden gekozen of dat verzoekster aanspraak kon maken op een schadevergoeding, merkt het Gerecht op dat uitvoeringsverordening 2018/1101¹¹ de Commissie geen dergelijke verplichtingen oplegt. Haar taak bestaat er namelijk in na te gaan of op grond van het door de aanvrager overgelegde bewijsmateriaal in het licht van de in uitvoeringsverordening 2018/1101¹² vastgestelde criteria kan worden geconcludeerd dat de belangen van de aanvrager of van de Unie bij niet-naleving van de in de bijlage opgenomen wetten ernstig zouden worden geschaad in de zin van artikel 5, tweede alinea, van verordening nr. 2271/96. Indien de Commissie tot de slotsom komt dat er voldoende bewijs is dat deze belangen ernstig worden geschaad, is zij dus niet verplicht te onderzoeken of er alternatieven voor het verlenen van toestemming bestaan.

Wat ten derde het middel betreft inzake de schending van het recht om te worden gehoord, is het Gerecht van oordeel dat de wetgever van de Unie heeft gekozen voor een regeling op grond waarvan geen rekening hoeft te worden gehouden met de belangen van derden die door beperkende maatregelen worden geraakt, en deze derden niet hoeven te worden betrokken bij de procedure van artikel 5, tweede alinea, van verordening nr. 2271/96. De vaststelling van een besluit krachtens deze bepaling beantwoordt namelijk aan doelstellingen van algemeen belang. Hiermee wordt namelijk beoogd de belangen van de Unie of van personen die rechten uitoefenen op grond van het VWEU, te beschermen tegen ernstige schade die uit de niet-naleving van de wetten in de bijlage bij de verordening zou kunnen voortvloeien.

In dat kader zou de uitoefening van een recht om te worden gehoord door de in de betreffende procedure betrokken derden niet alleen niet in overeenstemming zijn met de door die wetgeving nagestreefde doelstellingen van algemeen belang, maar ook de verwezenlijking van die doelstellingen in gevaar kunnen brengen door de ongecontroleerde verspreiding van informatie die ter kennis zou kunnen worden gebracht van de autoriteiten van het derde land dat de wetten in de bijlage bij de verordening heeft uitgevaardigd. Deze autoriteiten zouden dus kunnen vernemen dat een persoon toestemming heeft aangevraagd en dus mogelijk geen gevolg zal geven aan de extraterritoriale wetgeving van het betrokken derde land. Dit zou het risico met zich brengen dat tegen die persoon een onderzoek wordt ingesteld of sancties worden genomen, waardoor zijn belangen en, in voorkomend geval, die van de Unie zouden worden geschaad.

Bovendien omvatten de gegevens die in de aanvraag voor toestemming¹³ moeten worden opgenomen of de criteria die de Commissie in aanmerking neemt bij de beoordeling van een dergelijke aanvraag¹⁴ niet direct gegevens over de persoonlijke situatie van de betrokken derden. Bijgevolg kunnen derden op wie de beperkende maatregelen van toepassing zijn, in het kader van de regeling die bij verordening nr. 2271/96 is ingevoerd geen fouten of informatie in verband met hun persoonlijke situatie voor de Commissie aanvoeren. Gelet op het relevante rechtskader en de daarmee nagestreefde doelstellingen is het dus niet onevenredig of in strijd met de wezenlijke inhoud van het recht om te worden gehoord, dat dit recht wordt beperkt voor derden op wie de beperkende maatregelen in het kader van een dergelijke procedure van toepassing zijn. Hieruit volgt dat die beperking van het recht om te worden gehoord in de specifieke omstandigheden van het geval gerechtvaardigd is in de zin van de rechtspraak, en noodzakelijk en evenredig is gelet op de doelstellingen van verordening nr. 2271/96 en in het bijzonder van artikel 5,

¹⁰ Zie artikel 11 van verordening nr. 2271/96.

¹¹ Zie artikel 3 van uitvoeringsverordening 2018/1101.

¹² Zie artikel 4 van uitvoeringsverordening 2018/1101.

¹³ Artikel 3, lid 2, van uitvoeringsverordening 2018/1101 bepaalt: „In de aanvragen moeten worden vermeld: de naam en de contactgegevens van de aanvragers, de specifieke bepalingen van de in de lijst opgenomen extraterritoriale wetgeving of de daaropvolgende handelingen die in het geding zijn, de reikwijdte van de toestemming die wordt aangevraagd, en de schade die door niet-naleving zou worden veroorzaakt.”

¹⁴ In de zin van de criteria van artikel 4 van uitvoeringsverordening 2018/1101, die tot doel hebben te beoordelen of ernstige schade zou worden toegebracht aan de beschermde belangen als bedoeld in artikel 5, tweede alinea, van verordening nr. 2271/96.

tweede alinea, ervan. De Commissie was dus niet verplicht om verzoekster te horen in het kader van de procedure die tot de vaststelling van de bestreden besluiten heeft geleid.

Verzoekster heeft tevens betoogd dat de Commissie, om haar recht om te worden gehoord te eerbiedigen, op zijn minst het dispositief van de bestreden besluiten had moeten bekendmaken. Niets wijst er echter op dat de Commissie daartoe verplicht was. Om te beginnen heeft deze vermeende verplichting geen rechtsgrondslag in enige relevante bepaling. Voorts kan de bekendmaking van de bestreden besluiten na de vaststelling ervan geen invloed hebben op de uitoefening van een eventueel recht van verzoekster om tijdens de administratieve procedure te worden gehoord. Ten slotte verwerpt het Gerecht om dezelfde redenen verzoeksters argument dat de Commissie haar anders de bestreden besluiten na de vaststelling ervan had moeten meedelen. Gelet op het voorgaande kan dus niet worden geoordeeld dat de Commissie, door de bestreden besluiten niet bekend te maken of aan haar mee te delen, verzoeksters recht om te worden gehoord heeft geschonden.

NOTA BENE: Het beroep tot nietigverklaring strekt tot nietigverklaring van met het recht van de Unie strijdige handelingen van de instellingen van de Unie. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de lidstaten, de Europese instellingen en particulieren bij het Hof van Justitie of het Gerecht een beroep tot nietigverklaring instellen. Indien het beroep gegrond is, wordt de handeling nietig verklaard. De betrokken instelling moet in voorkomend geval voorzien in de door de nietigverklaring van de handeling ontstane leemte in de regelgeving.

NOTA BENE: Tegen de beslissing van het Gerecht kan binnen een termijn van twee maanden en tien dagen vanaf de betekening ervan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Hof.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Gerecht niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎(+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via „[Europe by Satellite](#)” ☎(+32) 2 2964106

Volg ons!

